

Werkprogramma 2016

Rekenkamercommissie Dordrecht

Inleiding

De rekenkamercommissie is een onafhankelijk orgaan binnen de gemeente Dordrecht. Wij zijn er om de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken door middel van op onderzoek gebaseerde conclusies en aanbevelingen. De rekenkamercommissie is er niet alleen voor de raad, wij zijn er ook voor burgers. Daarom willen we voor de inwoners van de gemeente Dordrecht zichtbaar maken hoe publiek geld besteed wordt en wat er terecht komt van de beleidsvoornemens van de gemeente. De taken en bevoegdheden van de rekenkamercommissie staan beschreven in de Gemeentewet en in de door de gemeenteraad vastgestelde Verordening rekenkamercommissie Dordrecht. Wij bepalen zelf ons werkprogramma. Desalniettemin wordt in het selectieproces sterk

rekening gehouden met de ideeën die in de gemeenteraad leven over mogelijke onderwerpen. Daarnaast letten wij op signalen van burgers, organisaties of de media. Jaarlijks stellen wij op basis van deze input een groslijst met onderwerpen samen. Aan de hand van verschillende criteria uit ons reglement van orde komen wij tot een keuze voor onderwerpen die in onderzoek worden genomen. In het werkprogramma gaan we in op de onderzoeken die we in 2015 zijn gestart. Daarnaast krijgt u een inblik in de onderwerpen die wij in 2016 zullen oppakken.

Tot slot staat beschreven op welke wijze de rekenkamercommissie Dordrecht samenwerkt met andere rekenkamercommissies uit de Drechtsteden.

De rekenkamercommissie bestaat uit een voorzitter, **Jeroen Kerseboom** en 2 leden, **Coen Cransveld** en **Karin Meijer**. Daarnaast wordt de commissie ondersteund door **Femke Lagerveld**, ambtelijk secretaris en **Sylvia Khadjé**, bestuurs- en managementassistent.

Onderzoeken gestart in 2015

Sturing en controle in het sociaal domein

Sturing en controle in het sociale domein van Dordrecht: Voor de (d)Raad ermee! Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor nieuwe taken op het gebied van jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen. Dit vormde aanleiding voor de rekenkamercommissie Dordrecht om een driedelig onderzoek uit te voeren naar de

drie decentralisaties in het sociale domein van Dordrecht. In het eerste deel van het onderzoek hebben wij geïnventariseerd welke besluiten de (vorige) raad genomen had rondom de (voorbereiding) op de drie decentralisaties. Tevens hebben wij onderzocht op welke onderdelen nog besluitvorming van de raad nodig was. Na de zomer van 2014 hebben we een factsheet gepubliceerd waarin per decentralisatie verslag wordt uitgebracht over de stand van zaken van de voorbereidingen (Lees hier: Fase I Decentralisaties). In het tweede deel van het onderzoek hebben wij vervolgens een brief aan de raad opgesteld waarin we geadviseerd hebben over hoe de raad het beste gebruik kan maken van de beleidsruimte die hij nog heeft in de te nemen besluiten (Lees hier: Fase II Decentralisaties).

Het derde en laatste deel van het onderzoek is gestart in 2015 en is op 18 december gepubliceerd. In dit afsluitende deel richten wij ons op de informatievoorziening aan de raad en de mogelijkheden om (bij) te sturen. De gemeenteraad is eindverantwoordelijk voor de sturing en controle op een zo efficiënt en effectief mogelijke uitvoering van het nieuwe sociale beleid. Om

die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken moet de gemeenteraad regelmatig geïnformeerd worden over de ontwikkelingen in en de resultaten van het beleid. De hiervoor benodigde informatievoorziening vormt echter een grote uitdaging, vooral gezien de complexiteit en omvang van het sociaal beleid. Om de raad van Dordrecht in een positie te brengen waarin hij voldoende grip houdt op het relevante beleid, hebben we de inrichting van de informatievoorziening aan de raad in kaart gebracht. (Lees hier: rapport 'Voor de (d)Raad ermee!')

Voor de (d)Raad ermee!

Sturing en controle in het Sociale domein van Dordrecht

Rekenkamercommissie Dordrecht

In deze uitgave

- Onderzoeken gestart in 2015
- Afstemming
- Selectieproces
- Onderzoeksonderwerpen 2016

Evenementenbeleid

Dordrecht & Evenementen is een veelvoorkomende en succesvolle combinatie. Met jaarlijks 100 evenementen, 185 evenementen-kalenderdagen en 1,2 miljoen bezoekers houdt het de gemeente flink bezig. Al jaren behoort Dordrecht tot de top van evenementsteden in Nederland. In 2012 werd de stad verkozen tot Evenementenstad van het jaar en in 2015 is Dordrecht op de tweede plaats terecht gekomen. Evenementen dragen bij aan verschillende doelen op het gebied van onder andere cultuur, economie en imago. De directe spin-off van evenementen is groot. Onderzoekscenrum Drechtsteden (OCD) heeft becijferd dat van elke euro gemeentesubsidie de organisatie er gemiddeld 2,5 euro bij genereert en het lokale bedrijfsleven tussen 10 en 15 euro. De evenementen leveren een totale spin-off van 40 miljoen euro en dit levert 150 miljoen aan werkgelegenheid op.

Evenementen leggen ook druk op gemeente en haar bewoners. Denk bijvoorbeeld aan geluidsoverlast, dronkenschap, parkeerdruk, politie-inzet en belasting van het ambtelijke apparaat. Een teveel aan evenementen, evenementen op verkeerde locaties en evenementen die niet goed georganiseerd zijn of waarvan de risico's niet goed gemanaged zijn, kunnen schade aanrichten.

Het is aan de gemeente om de balans te vinden tussen deze opbrengsten en kosten. De rekenkamercommissie heeft onderzocht of het evenementenbeleid van Dordrecht voldoende houvast biedt om hierop te kunnen sturen en hoe dit in de praktijk gebeurt.

Onderdeel van het onderzoek vormde een enquête onder bewoners en ondernemers over de beleving van evenementen in de stad. De voorlopige uitkomsten van deze enquête zijn tijdens een bijeenkomst op 13 oktober jl. besproken met verschillende raads- en commissieleden. Naar verwachting zal het onderzoeksrapport in maart 2016 gepubliceerd worden.

ben wij onze onderzoeksplannen met deze partijen afgestemd (artikel 10 lid 5 reglement van orde).

College

Wij hebben begrepen dat het college in 2016 geen onderzoeken in het kader van artikel 213a van de Gemeentewet heeft gepland.

Onderzoekscenrum Drechtsteden

We hebben onze shortlist ook met het OCD afgestemd. Het blijkt dat het op dit moment nog onduidelijk is welke onderzoeken het OCD voor Dordrecht gaat uitvoeren.

Account

Navraag leert dat de accountant (Deloitte) in augustus met het auditplan voor 2016 komt.

Naast de rekenkamercommissie, doen de accountant en het onderzoekscenrum Drechtsteden (OCD) ieder jaar onderzoeken. Ook het college kan op grond van artikel 213A van de Gemeentewet onderzoek uitvoeren. Om te voorkomen dat onderzoeken op dezelfde terreinen plaatsvinden, heb-

Afstemming met de accountant, OCD en het college

ben wij onze onderzoeksplannen met deze partijen afgestemd (artikel 10 lid 5 reglement van orde).

Selectieproces onderzoeksonderwerpen 2016

In september 2015 hebben wij alle fracties van de Dordtse gemeenteraad bezocht en gevraagd om suggesties voor onderzoeksonderwerpen in 2016. Middels een enquête hebben we dezelfde vraag voorgelegd aan inwoners van de gemeente Dordrecht. De enquête is uitgestuurd naar 1.737 deelnemers en 734 hebben de vragenlijst ingevuld. Dat betekent een respons van 42%. De fractierondes en de enquête leverden samen de volgende lijst met 42 mogelijke onderzoeksonderwerpen op:

Onderwerpen voor werkprogramma 2016

	Genoemd door	Bewoners-panel	Fractie(s)
1	Volkshuisvesting	x	x
2	Armoedebeleid	x	x
3	Efficiency openbare werken	x	x
4	Duurzaamheid	x	
5	Organisatie sociaal teams	x	
6	Preventief fouilleren	x	
7	Handelsmissie Varna	x	
8	Effectiviteit bezuinigingsbeleid	x	
9	Functioneren Sociale Dienst Drechtsteden	x	
10	Effectiviteit collectieve ziektekostenverzekering	x	
11	Financiering vastgoedbedrijf	x	
12	Gemeenschappelijke regelingen	x	x
13	Doorwerkingsonderzoek	x	
14	Bekostiging RTV Dordt	x	
15	Sportsubsidies	x	
16	Riolering	x	
17	Balanssturing	x	
18	Onroerend goed van de gemeente	x	
19	Introductie vennootschapsbelastingplicht VPB	x	
20	Gratis OV 65+	x	
21	Informatievoorziening zorg	x	
22	Vluchtelingen	x	
23	Houdbaarheid/kwaliteit cultuurbegroting	x	
24	Doelmatigheid Dordrecht Marketing	x	
25	Externe inhuur	x	x
26	Burgerparticipatie	x	x
27	Cultuursubsidie	x	
28	Subsidiebeleid	x	x
29	Zorg rondom leerlingen	x	
30	Handhaving	x	
31	ICT Drechtsteden	x	
32	Aanbestedingsbeleid	x	
33	Digitale veiligheid	x	
34	Aansturing Drechtsteden ³⁵	x	x
35	Inburgering	x	
36	Afvalinzameling	x	
37	Toezicht/stadswachten	x	
38	Huisvestingsplan scholen	x	
39	HVC	x	
40	Inzet dochterbedrijven	x	
41	Beroepsbrandweer	x	
42	Kaderstellen	x	

Selectiecriteria

Van de lijst met 42 onderzoeksonderwerpen hebben wij een shortlist met 5 onderwerpen gemaakt. Dat hebben wij gedaan door de onderwerpen aan de 7 criteria uit ons reglement van orde te toetsen, te weten:

- 1 Er is sprake van aanmerkelijke maatschappelijke relevantie.
- 2 Het onderwerp heeft een hoog (potentieel) leereffect.
- 3 Er is sprake van een aantrekkelijk financieel, organisatorisch of bestuurlijk belang.
- 4 Er is sprake van twijfels aan de kwaliteit van de informatievoorziening aan de raad
- 5 Er is sprake van twijfels aan doeltreffendheid
- 6 Er is sprake van twijfels aan doelmatigheid
- 7 Er is sprake van twijfels aan rechtmatigheid

Aan de hand van de 7 selectiecriteria uit ons reglement van orde hebben wij een shortlist met vijf onderwerpen gemaakt. Bij de selectie hebben wij de onderwerpen die zowel door fracties als door bewoners genoemd zijn zwaarder laten wegen.

Shortlist onderzoeks- onderwerpen 2016

1	Sturen met subsidies
2	Externe inhuur
3	Burgerparticipatie
4	Duurzaamheid
5	Efficiency grote projecten in de openbare ruimte

De shortlist met vijf onderzoeksonderwerpen is op 8 december jl. besproken in de commissie Bestuur en Middelen. Op basis van deze bespreking zijn drie onderzoeksonderwerpen voor het werkprogramma 2016 geselecteerd.

Drie onderzoeksonderwerpen voor 2016

Sturen met subsidies

Met subsidies is veel publiek geld gemoeid: de gemeente Dordrecht verleende in 2014 ruim 38 miljoen euro subsidie. Steeds vaker kiezen gemeenten ervoor om subsidies in te zetten als sturingsinstrument om beleidsdoelen die de gemeenteraad heeft gesteld te realiseren. Een gemeente kiest er dan voor om de uitvoering neer te leggen bij een andere organisatie dan zichzelf. De vraag is in welke mate de gemeente Dordrecht subsidies als sturingsinstrument beoogt, inzet en in hoeverre dit lukt.

In 2014 deed de rekenkamercommissie reeds onderzoek naar het subsidiebeleid van de gemeente Dordrecht. In dat onderzoek lag de focus op de rechtmatigheid en doeltreffendheid van de subsidies en de subsidieverlening. In een nieuw onderzoek zal gebruik worden gemaakt van de resultaten uit dit voorgaande onderzoek en de nadruk zal liggen op het sturen met subsidies. Specifieke focus ligt op twee beleidsgebieden die in de rondjes langs de fracties zijn genoemd, namelijk cultuur en sport. In deze programma's gaat relatief veel geld om: voor het programma Economie & Cultuur was in 2014 ruim 9,5 miljoen beschikbaar en voor het programma Sport & Recreatie bijna 9 ton. Samen namen deze programma's ruim 27% van de totale

subsidieverlening voor hun rekening. In een onderzoek naar sturing op subsidies kunnen verschillende zaken aan de orde komen. Zo is het van belang om na te gaan welke beleidsdoelen de raad heeft vastgesteld op het gebied van sport en cultuur en of deze doelen voldoende duidelijk zijn. Daarnaast is het de vraag in welke mate er momenteel gestuurd wordt op subsidies en wat raads- en collegeleden hiervan vinden. Hoe kijken zij tegen de huidige situatie aan? Zou er meer of minder op subsidies gestuurd moeten worden? En hoe zou dat er dan uit moeten zien? Tot slot kan de vraag aan bod komen of het sturen met subsidies voor ongeoorloofde staatssteun zorgt. Om meer diepte in het onderzoek aan te brengen, kan gebruik worden gemaakt van casuïstiekonderzoek. Het doel van het onderzoek is tweeledig, namelijk enerzijds inzicht verkrijgen in de huidige situatie en anderzijds lessen trekken voor in de toekomst.

Externe inhuur

De rekenkamercommissie heeft via het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) een enquête uitgezet onder het inwoners om na te gaan welke onderwerpen onderzocht dienen te worden. Uit deze enquête blijkt dat 29% van de deelnemers wil dat de rekenkamercommissie onderzoek doet naar externe inhuur. Daarmee scoort dit

onderzoeksonderwerp het hoogst van alle onderwerpen. Gemeenten voeren soms taken uit die zo specialistisch zijn dat niet iedere gemeente deze expertise in huis kan of wil hebben. Men kiest dan vaak voor tijdelijke inzet van externen. Met deze inzet is relatief veel geld gemoeid. Het is mede daarom van belang dat het inhurenproces goed is ingericht en dat de inzet van externen bijdraagt aan de realisatie van de gemeentelijke doelen. In een onderzoek naar externe inhuur kan allereerst worden ingegaan op de aard en omvang van de inzet van externen, zodat voor de raad in één oogopslag duidelijk wordt hoe de zaken er voor staan.

Daarnaast kan worden nagegaan hoe het inhuurbeleid zich verhoudt tot de organisatievisie, het ambitieniveau en het personeelsbeleid van de gemeente. En voldoet de praktijk vervolgens weer aan het beleid? Een ander aandachtspunt is de informatievoorziening aan de raad over dit onderwerp: in hoeverre is de raad geïnformeerd over de aard en omvang van externe inhuur? En biedt deze informatie voldoende mogelijkheid om de kaderstellende en controlerende rol uit te voeren? In het onderzoek dient zeker aandacht te zijn voor de vraag wat de voor- en nadelen van externe inhuur voor de gemeente zijn. Het onderzoek moet leiden tot inzicht in de huidige situatie rondom

externe inhuur én handvatten bieden om externe inhuur zo optimaal mogelijk in te zetten.

Burgerparticipatie

Burgerparticipatie staat in veel gemeenten hoog op de agenda. In Dordrecht is sinds enkele jaren extra aandacht voor burgerparticipatie. De gemeenteraad nam in november 2010 de motie "Sterke wijken: Buurt aan Zet" aan. De uitwerking van deze motie komt onder anderen tot uitdrukking in beleid en een speciale website, www.bewonersaanzet.nl. Ook heeft de gemeente enkele participatie-ambassadeurs aangesteld. Zo is Dordrecht op verschillende manieren bezig met burgerparticipatie. Door middel van een onderzoek naar burgerparticipatie wil de rekenkamercommissie graag inzicht bieden in de manier waarop de gemeente Dord-

recht invulling geeft aan haar veranderende relatie met de samenleving. Op basis van dat inzicht wil de rekenkamercommissie handvatten meegeven aan de gemeenteraad voor de verdere invulling van de relatie tussen gemeente en gemeenschap. Een dergelijk onderzoek naar burgerparticipatie kan zich richten op de vraag welke factoren bepalend zijn voor succesvolle burgerbetrokkenheid. Een mogelijke werkwijze voor het onderzoek is om door middel van enkele cases na te gaan hoe burgerparticipatie en de samenwerking tussen gemeente en de gemeenschap (burgers) concreet tot stand komt, wat hierbij goed ging en wat beter kan, en wat er bepalend was voor het succes. Deze aandachtspunten kan de rekenkamercommissie telkens in beeld brengen voor de ambtelijke organisatie, de gemeenteraad en betrokken

burgers / organisaties. Op deze manier kunnen de ervaringen die de afgelopen jaren zijn opgedaan met burgerparticipatie worden gebruikt om concrete aandachtspunten aan de raad mee te geven voor de toekomst. Bij een onderzoek naar burgerparticipatie dient de vorm aan te sluiten bij de inhoud. Het wordt geen onderzoek óver burgers, maar mét burgers. Verschillende partijen zullen bij de uitvoering van dit onderzoek worden betrokken en bevestigd op hun ervaringen. De raad, het college, instellingen en inwoners leveren input voor de studie van de praktijkcases. Ook kan gedacht worden aan een workshop waarin tussentijdse bevindingen besproken worden met de verschillende partijen, of een bijeenkomst met raadsleden waarin gesproken wordt over de betekenis van burgerparticipatie voor de rol van de raad.

Contact met de rekenkamercommissie

Wij staan open voor uw opmerkingen en suggesties. Ook kunt u met vragen bij ons terecht. Wij zijn te bereiken via:

Telefoon: (078) 770 49 98 / (078) 770 49 84
Mail: rekenkamercommissie@dordrecht.nl
Postadres: Postbus 8, 3300 AA Dordrecht

Of volg ons op twitter: @RKCDordrecht